

ВІДГУК
НА ДИСЕРТАЦІЙНУ РОБОТУ ШТОНДИ ДМИТРА
ВОЛОДИМИРОВИЧА «ДІАГНОСТИКА І ЛІКУВАННЯ
ПЕРИПРОТЕЗНИХ ПЕРЕЛОМІВ СТЕГНОВОЇ КІСТКИ ПІСЛЯ
ЕНДОПРОТЕЗУВАННЯ КУЛЬШОВОГО СУГЛОБА»,
ПРЕДСТАВЛЕНУ ДЛЯ РОЗГЛЯДУ ПРОБЛЕМНОЇ КОМІСІЇ ДУ
«ІНСТИТУТ ТРАВМАТОЛОГІЇ ТА ОРТОПЕДІЇ НАМН УКРАЇНИ» НА
ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА МЕДИЧНИХ
НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 14.01.21 – «ТРАВМАТОЛОГІЯ ТА
ОРТОПЕДІЯ».

Актуальність обраної теми дисертації.

На сучасному етапі розвитку ортопедії частота виникнення перипротезних переломів стегнової кістки після ендопротезування кульшового суглоба залишається відносно високою, за даними різних джерел, у післяопераційному періоді, в середньому вони виникають у 1% пацієнтів, що потребує вивчення ланок патогенезу даної проблеми, та удосконалення методів їх лікування.

Складність цих переломів полягає в тому, що на їхнє лікування впливає окрім загального стану пацієнта та локалізації перелому, стабільність або нестабільність стегнового компонента ендопротезу, якість кісткової тканини навколо ніжки, наявність ніжки ендопротезу в каналі стегнової кістки, що впливає на техніку виконання остеосинтезу і перешкоджає введенню гвинтів в кісткову тканину під час виконання металоостеосинтезу. Метою лікування перипротезних переломів стегнової кістки після ендопротезування кульшового суглоба є досягнення кісткового зрощення, відновлення функціональних характеристик ендопротеза та кінцівки, що є важливим соціальним та економічним значенням і свідчить про актуальність і важливість обраної теми дисертації.

Зв'язок дисертації з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана на базі кафедри ортопедії і травматології №1 Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, є самостійною науково-дослідною роботою «Діагностика і лікування перипротезних переломів стегнової кістки після ендопротезування кульшового суглоба», № державної реєстрації 0114U004035, частково є результатом науково-дослідної роботи відповідної кафедри «Вдосконалення методів діагностики і лікування дегенеративно-дистрофічних захворювань хребта і суглобів», № державної реєстрації 0111U002410.

Актуальність і важливість обраної теми обумовили мету дослідження – підвищити ефективність лікувально – діагностичної допомоги хворим з перипротезними переломами стегнової кістки після ендопротезування кульшового суглоба на підставі вивчення ряду ланок патогенезу виникнення цих переломів, а також удосконалення існуючих методів їх лікування.

Обрані методи дослідження: клініко-рентгенологічний, двохфотонна рентгенівська абсорбціометрія, комп'ютерна томографія, фізико-математичний, біомеханічний, статистичний.

Публікації. Результати дисертації опубліковані у 23 наукових роботах, в тому числі 10 – у фахових виданнях, що сертифіковані ВАК України, з яких 9 - у виданнях які включені до міжнародної наукометричної бази даних «Google Scholar», реферативної бази даних «Україніка наукова», із загальної кількості опублікованих робіт – 6 індивідуальних (без співавторів). За матеріалами дисертації отримано 3 патенти України.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, оформлених у дисертації

Основні наукові положення та висновки, викладені у дисертації, обґрунтовані даними клініко – експериментального дослідження під час якого методом двохфотонної рентгенівської абсорбціометрії у 40 пацієнтів

вивчено динамічні зміни кісткової тканини скелету та стегнової кістки навколо ніжки ендопротезу через 5-10 років після безцементного тотального ендопротезування кульшового суглоба в залежності від віку пацієнта та терміну післяопераційного періоду.

За допомогою імітаційного комп'ютерного 3D-моделювання теоретично обґрунтовано доцільність диференційованого підходу до планування та виконання остеосинтезу перипротезних переломів стегнової кістки після ендопротезування кульшового суглоба різними типами імплантів в умовах збереженої якості кісткової тканини стегнової кістки та остеопору.

Проаналізовано результати лікування 67 хворих на перипротезні переломи стегнової кістки після ендопротезування кульшового суглоба. Таким чином, об'єм експериментального та клінічного матеріалу є достатнім, використані методи досліджень адекватні завданням дисертаційної роботи. Дисертантом використані сучасні методи статистичного аналізу. Представлені висновки обґрунтовані і базуються на аналізі отриманих даних.

Наукова новизна досліджень та отриманих результатів

Вперше вивчено зв'язок змін кісткової тканини стегнової кістки за допомогою двохенергетичної рентгенівської абсорбціометрії у пацієнтів протягом 5-10 років після тотального безцементного ендопротезування кульшового суглоба в залежності від їхнього віку та терміну післяопераційного періоду.

Вперше за допомогою комп'ютерного 3D-моделювання досліджено напружено-деформований стан системи «ніжка ендопротезу – стегнова кістка» в умовах вісьового навантаження на кінцівку середньостатистичною вагою тіла людини (750Н), створені 3D-моделі перипротезних переломів стегнової кістки після ендопротезування кульшового суглоба та визначено

стабільність різних типів МОС в умовах нормальної якості кісткової тканини та в умовах остеопорозу.

Практичне значення

Полягає в підвищенні ефективності та покращенні результатів лікування хворих на перипротезні переломи стегнової кістки після ендопротезування кульшового суглоба. На основі проведеного комп'ютерного моделювання та отриманих розрахунків, розроблено практичні рекомендації, що до використання оптимального метода хірургічного лікування ППСК в залежності від типу перелому та якості кісткової тканини.

Розроблено та обґрунтовано алгоритм оперативного лікування хворих з ППСК, запроваджено комбінований металоцементний остеосинтез з різними техніками введення імплантів. Результати дисертаційного дослідження впроваджено в клінічну практику відділень травматології та ортопедії міска Києва, Полтави, Вінниці, Чернігова, Чернівців.

Структура і об'єм дисертації.

Дисертація складається з анотації, вступу, огляду літератури, 4-х розділів власних досліджень, узагальнення результатів досліджень, висновків, практичних рекомендацій, списку використаної літератури, додатків. Робота викладена на 170 сторінках друкованого тексту, вміщує 37 рисунків, 14 таблиць. Список використаної літератури представлений 199 джерелами, з яких 90 являються роботами авторів країн СНД, 109 – зарубіжних авторів.

Запитання

1. Взагалі, автор мало застосовує власні результати денситометричних (розділ № 3) та біомеханічних (розділ №4) досліджень для ілюстрацій в розділі №5 (лікування хворих). Виникає логічне запитання – навіщо робились дослідження, як їх результати вплинули на тактику лікування?

2. Які були показання до застосування цементних, а які - до застосування безцементних ніжок?

3. Викликає подив застосування додаткової іммобілізації після ревізійних втручань при перипротезних переломах. Це нашо вхує на думку, що фіксація проведена нестабільно. Чи це було так? Які причини?

4. У Висновоку № 5 говориться про застосування металлоцементного остеосинтезу за наявності остеопорозу. В роботі на сторінці 118 та 119 в в описі лікування хворих з переломами В3 вказується, що дана методика застосована у 9 хворих (69,23%), ця ж методика наведена в одному клінічному прикладі. Але де її обгрунтування у власних дослідженнях? Як лікувались решта хворих цієї групи?

Ступінь обгрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації, достатня, вони відповідають меті та завданням роботи, науково аргументовані та впливають з матеріалів дисертації.

Дисертація є закінченою науковою працею, що містить науково обгрунтовані результати, які в сукупності вирішують наукове завдання, що має суттєве значення для травматології та ортопедії. Мета роботи досягнута.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях.

Основні положення дисертаційного дослідження опубліковано в 23 наукових працях, з них 10 статей у провідних наукових фахових виданнях, Отримано три патенти України.

Опубліковані друковані роботи та автореферат відповідають суті дисертації. Принципових заперечень до дисертації не маю.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Штонди Дмитра Володимировича «Діагностика і лікування перипротезних переломів стегнової кістки після ендопротезування кульшового суглоба» є завершеним науковим дослідженням, що присвячене вирішенню актуального питання, а саме підвищення ефективності та покращення результатів лікування хворих на перипротезні переломи стегнової кістки після ендопротезування кульшового суглоба.

За актуальністю, рівнем виконання, науковою новизною та практичним значенням Дисертаційна робота Штонди Дмитра Володимировича «Діагностика і лікування перипротезних переломів стегнової кістки після ендопротезування кульшового суглоба», за своїм змістом та оформленням відповідає п.11 «Порядку присудження наукових ступенів» затвердженого Постановами Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року №567 та від 19 серпня 2015 року №656, а її автор заслуговує на науковий ступінь кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.21 – травматологія та ортопедія.

Рецензент,

Керівник центру ортопедії,

травматології та спортивної медицини

Клінічної лікарні «Феофанія» ДУС, д. м. н.

 Зазірний І.М.

Підпис Зазірного І.М. завіряю.

Начальник відділу кадрів

Клінічної лікарні «Феофанія» ДУС

 Кравченко О.Г.

